6 ДЕТСКА ГРАДИНА №21 „ВИХРОГОНЧЕ“ С. КОНУШ, ОБЩИНА ХАСКОВО*E-mail vihrogonche21@abv.bg тел: 0885 123 049*

УТВЪРЖДАВАМ:…… Agavni Migranovna Tahmezyan Digitally signed by Agavni Migranovna Tahmezyan Date: 2026.09.30 16:41:41 +03'00'

Агавни Тахмезян,
Директор на ДГ№21 „Вихрогонче“
С. Конуш, община Хасково
Заповед № 43/18.09.2026г.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО ОТПАДАНЕ ОТ ДГ НА ПОДЛЕЖАЩИТЕ НАЗАДЪЛЖИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ ДЕЦА

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 година

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета на ПС с Протокол № 1/16.09.2026г.
Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на институционалната програма на за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА
- СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВЯНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Програмата акцентира върху:

1. Мерки свързани с превенцията на риска от отпадане от ДГ на подлежащите на задължително обучение деца.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на деца от идентифицираните рискови групи в ДГ.
2. Подобрени резултати при диагностицирането на децата и осигурена образователна и личностна подкрепа на всяко дете.

Постигането на оперативните цели на програмата се осъществява чрез:

❖ Превенция – предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст.

❖ Интервенция- създаване на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище.

❖ Компенсиране- подпомагане преждевременно напусналите детска градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА ДЕЦА:

1. Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
2. Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
3. В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
4. Децата трябва да бъдат стимулирани да участват активно в образователния процес;

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на деца, подлежащи на задължително обучение, води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по–добър стандарт и

продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по–висока степен на образование.
Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ НА ДЕЦА, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ :

Причините за отпадане на тези деца са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от ДГ.
Отпадането на деца от детската градина е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на децата за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в образователна среда, а от друга и в педагогическата колегия. Анализирайки проблема констатирахме, че родителите на децата допускат неизвинени отсъствия поради несериозно отношение към учебния процес в ДГ, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини.
2. Социални причини.
3. Етнокултурни причини.
4. Образователни причини.
5. Институционални причини.
6. Причини свързания със здравния статус.
7. Психологически причини.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;
- Образователни причини: слаб интерес към образователния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава ДГ, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения с други деца и др. ;
- Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието. - Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от други деца и др.
- Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво ДГ за справяне с преждевременното напускане на децата и др.;
- Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за

интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на детската

градина са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;
В ДГ №21 „Вихрогонче" деца застрашени от отпадане са основно тези, които имат неизвинени отсъствия или са заминали в чужбина.

ПОЛИТИКИ И МЕРКИ В ДГ №21 „Вихрогонче" :
Политиките и мерките, които ДГ 21 предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В детската градина се акцентира върху силните страни на всяко дете, което подпомага личностното му развитие.

Семейни и социални причини:
1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина, поради страх от социална изолация, по–ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към образователния процес и останалите деца.
Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка. Мерки: Ежедневни контакти на учителите с родителите/настойниците на децата, консултации с психолога на ДГ, сътрудничество с Отдел „Закрила на детето" и други институции.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху развитие на децата. Изразява се в неконтролирана приятелския кръг на детето, не проверяване на наученото през деня, неизпълнение на други поставени от цялостното учителя задачи.
Мерки: Провеждане на срещи между тези родители и ръководство, психолога на ДГ, мотивиране, консултиране и приобщаване към общност на детската градина.

4. Чести конфликти между агресивни родители, неглижиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др. Мерки: Сътрудничество с Отдел „Закрила на детето" и други институции.

5. Социално слаби семейства .
Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на безплатни учебници, дарение на дрехи и играчки, заплащане на неплатени такси.

Други мерки и дейности за превенция на ранното напускане на ДГ

1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата:
- Изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има деца от рискови групи.
- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на децата. При натрупване на неизвинени отсъствия на дете - информиране на родителите за изясняване причините за отсъствията.
2. Координиране на действията на учителите с тези на психолога и ръководството.
3. Запознаване на родителите с правилника на ДГ 21 още при записването на детето в ДГ.
4. Разглеждане на родителски срещи на теми свързани:
- с превенция на насилието;
- с неправомерните действия, характерни за децата в предучилищна възраст;
- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.
5. Директорът системно подпомага колектива на групата за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс.
6. Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
7. Развитие на общността на детската градина – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
8. Провеждане на изнесено обучение по социални умения и работа в екип с новопостъпилите деца, с цел по - бързото и по - лесното им адаптиране в новата среда на ДГ21 „Вихрогонче" .
9. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на детската градина.
10. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца, с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
11. По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.
12. Осигуряване на индивидуален подход за всяко застрашено от отпадане дете поради слаби резултати и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти.
13. Центрове по интереси– за развитие на способностите и на компетентностите на децата, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.
14. Включване на застрашените от отпадане деца в дейности: турнири, спортни състезания, еднодневни екскурзии, зелени училища, образователен театър, посещение на изложби и концерти и др..
15. Поощряване с морални и материални награди.
16. Индивидуална подкрепа за детето от личност, която то уважава .
17. Библиотечно информационно обслужване.
18. Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от оценката на индивидуалните потребности на детето.

19. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководство.
20. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”- Отдел „Закрила на детето”, ДАЗД, МВР.
21. Отчет на дейностите и мерките по програмата.

За изпълнение на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и детската градина. Всички участници в образователния процес /семейство, детска градина, училище, институции, НПО/ трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.